

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ มีงานวิจัยที่สำคัญพอสรุปได้คือ

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ อุไร อักษรวิทย์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง " โปรแกรมของหัวหน้าวิชาสังคมในวิทยาลัยครูสวนสุนันทา " เป็นการศึกษาหน้าที่ของหัวหน้าวิชาและสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ วิธีสอน การใช้อุปกรณ์ การจัดกิจกรรม การใช้หนังสือแบบเรียน การนิเทศการสอนวิชาสังคมศึกษา และการวัดผลการสอนในหมวดวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาจำนวน ๔๐ ชุด ไปยังโรงเรียนฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูทั้ง ๕ แห่ง ผลของการวิจัยปรากฏว่า การสอนสังคมศึกษาในสถาบันฝึกหัดครู ได้รับการเอาใจใส่จากครูผู้สอนเป็นอย่างดี หลักสูตรวิชาสังคมศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา นั้น มีเนื้อหาคลุมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ แต่เนื้อหาในประมวลการสอนมีมากเกินไป ทำให้สอนไม่ทัน ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่สนใจวิชาที่ตนสอน และนักเรียนมีความสนใจเรียนวิชาสังคมศึกษาพอประมาณ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ชี้ให้เห็นปัญหาเกี่ยวกับวิธีการสอน การใช้อุปกรณ์ แบบเรียน และการจัดกิจกรรมในการสอนวิชาสังคมศึกษา

๑ อุไร อักษรวิทย์, "โปรแกรมของหัวหน้าวิชาสังคมศึกษาในวิทยาลัยครูสวนสุนันทา " (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๖) (อัครสำเนา).

ในปีเดียวกันนี้ ภัทรพร ทิพย์รักษา^๒ ได้ทำการวิจัยเรื่อง " ความช่วยเหลือทางด้านการที่ครูสังคมนศึกษาต้องการ " โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูที่สอนวิชาสังคมนศึกษาชั้น ม.ศ. ๔ และ ม.ศ. ๕ ของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ประเภทละ ๑๘ โรงเรียน ผลของการวิจัยพบว่า ครูสอนวิชาสังคมนศึกษาที่ต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาสังคมนศึกษา ต้องการให้มีการอบรมปีละครั้ง เติมใจที่จะรับฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำของศึกษานิเทศก์ ทั้งยังต้องการแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียนในคานนี้เรื่อง ทิวสะกด ตัวเลข สถิติ และยังคงเสนอให้ศึกษานิเทศก์จัดเอกสารที่เป็นศูนย์รวมข่าว ให้ความรู้และตอบปัญหาทางวิชาการ วิชาสังคมนศึกษา

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ จานรรจ สุธธาพันธ์^๓ ได้ทำการวิจัยเรื่อง " บทบาทหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถาบันการฝึกหัดครู " โดยใช้วิธีสัมภาษณ์หัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถาบันการฝึกหัดครูในจังหวัดพระนครและธนบุรี รวม ๙ แห่ง และใช้แบบสอบถามสำรวจข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถาบันการฝึกหัดครูทั้งหมดที่ผลิตครูระดับต่ำกว่าปริญญาตรีรวม ๒๗ แห่งเกี่ยวกับงานในหน้าที่และปัญหาในการปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์ใหญ่และหัวหน้าฝ่ายวิชาการยอมรับว่า หัวหน้าฝ่ายวิชาการมีหน้าที่กำหนดนโยบายและวางโครงการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ประสานงานทางวิชาการ เป็นผู้จัดบริการและให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่อาจารย์และนักเรียน ควบคุมดูแลและปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนติดตามผลงานและประเมินผลการปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ ในการวิจัยครั้งนี้ยัง

^๒ ภัทรพร ทิพย์รักษา, " ความช่วยเหลือทางด้านการที่ครูสอนวิชาสังคมนศึกษาต้องการ " (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๖) (อัครสำเนา).

^๓ จานรรจ สุธธาพันธ์, " บทบาทหัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถาบันการฝึกหัดครู " วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๘) (อัครสำเนา)

ได้พบปัญหาสำคัญของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ คือสถาบันการฝึกหัดครูยังไม่มีการกระจายอำนาจให้แก่ฝ่ายวิชาการ และส่วนมากยังขาดครูอาจารย์ที่มีคุณวุฒิและความสามารถขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์การสอนและอาคารเรียนที่เหมาะสมกับการผลิตครูที่มีคุณภาพ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการส่วนมากไม่สนใจศึกษาและบันทึกปัญหาและขอבקพรองในการปฏิบัติงานไว้เป็นเอกสารหรือรายงาน

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า อาจารย์ใหญ่ของสถาบันการฝึกหัดครูควรวางแผนและโครงการอย่างรอบคอบ และมอบอำนาจการบริหารงานตามความจำเป็นแก่หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ให้พอเพียงสำหรับการสอนวิชาต่าง ๆ และในวิทยาลัยครูใหญ่ ๆ ควรให้ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายวิชาการอีกคนหนึ่ง นอกจากนี้ฝ่ายวิชาการควรมีการประชุมปรึกษากันเป็นประจำทุกเดือน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แก้ไขปัญหาและประสานงานในหน้าที่ต่าง ๆ จัดให้มีการวัดผลเป็นระยะ ๆ และรายงานความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน เสนอให้อาจารย์ใหญ่ทราบอย่างสม่ำเสมอ

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ พานี แสงวงกิจ ได้ทำการวิจัยเรื่อง " แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย " ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา และทัศนคติของครูและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาให้ดีขึ้น ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูโรงเรียนรัฐบาลทั้งโรงเรียนชาย. โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา ในจังหวัดพระนครรวม ๑๘ แห่ง จำนวนประชากร ๗๒๘ คน เป็นครู ๕๑ คน และนักเรียน ๖๗๗ คน ผลของการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่าครูและนักเรียนส่วนมากมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนวิชาสังคม-

๔ พานี แสงวงกิจ, " แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย " (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๘) (อัครสำเนา)

ศึกษา แต่ครูมีปัญหาส่วนตัวเกี่ยวกับรายได้ที่ต้องประหยัด และปัญหาคำสอนที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากชั่วโมงสอนมากเกินไป ต้องสอนหลายวิชา มีงานพิเศษที่ต้องทำอีกมาก และนักเรียนในความรับผิดชอบมีจำนวนมาก ทำให้ครูมีเวลาเตรียมการสอนน้อย เกี่ยวกับอุปกรณ์ครูต้องใช้เงินส่วนตัวซื้อหาอุปกรณ์มาใช้เอง เพราะอุปกรณ์ไม่เพียงพอ คำนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารให้ความร่วมมือปานกลาง ผู้ปกครองของนักเรียนเองก็ไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้ อันเป็นอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรม และปัญหาที่สำคัญคือนักเรียนขาดความสนใจ และมองไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็นของครูและนักเรียน เห็นว่าหลักสูตร คะแนน และเวลาสอนสังคมศึกษาไม่สมดุลกัน แบบเรียนก็ไม่เหมาะในค่านเนื้อหา ภาษา รูปร่าง กระดาษที่ใช้พิมพ์ และภาพประกอบ โรงเรียนส่วนมากมีห้องสมุดแต่ก็ขาดหนังสือสำหรับคนควาเพิ่มเติม แต่บางแห่งก็มีห้องสังคมศึกษาและพิพิธภัณฑสถานศึกษา เกี่ยวกับการวัดผล การสอนครู เข้าใจความมุ่งหมายดีทั้งครูและนักเรียนชอบขอทดสอบแบบปรนัยและอัตนัยผสมกัน

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ สุปราณี โคตรจรัส ได้ทำการวิจัยเรื่อง " แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมตอนต้น " โดยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ประสบขณะเรียนและสอนวิชานี้ ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยเฉพาะสายสามัญ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูและนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา

๕ สุปราณี โคตรจรัส, "แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น " (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๐) (อัครานา).

ในจังหวัดพระนครรวม ๑๔ โรงเรียน จากการวิจัยปรากฏว่า ครูและนักเรียนส่วนมาก มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนวิชาสังคมศึกษา แต่การสอนยังมีประสิทธิภาพน้อย ซึ่งมีปัญหา มาจากความไม่สมดุลระหว่างเนื้อหาของหลักสูตร การกำหนดคะแนน และการกำหนดเวลา เรียนสำหรับวิชานี้ ภาระทางการสอนของครู เช่น สอนมากชั่วโมง สอนแทนมากและมี งานพิเศษที่ต้องทำ ทำให้ครูไม่มีเวลาเตรียมการสอนให้ดี ครูประสบปัญหาในเรื่องการ ใช้อุปกรณ์การสอนของโรงเรียนและความขาดแคลนอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย ผู้บริหาร ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมในห้องเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับปานกลาง ปัญหาสำคัญของครูอีกอย่างหนึ่งก็คือ นักเรียนไม่ค่อยสนใจและไม่อยากเรียนวิชาสังคม- ศึกษา นอกจากนี้ได้พบว่า หนังสือแบบเรียนยังไม่เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาวิชาและสภาพ หนังสือ หนังสืออ่านประกอบสำหรับนักเรียนมีน้อยเกินไป โรงเรียนส่วนมากมีห้องสมุด แต่ครูและนักเรียนเห็นว่าห้องสังคมศึกษาเป็นสถานที่ที่จะเรียนวิชานี้ได้ดีที่สุด ซึ่งหาได้ ในนอกรโรงเรียน ครูส่วนใหญ่เข้าใจความมุ่งหมายของการวัดผลดี และวัดผลตามระยะ เวลาที่โรงเรียนกำหนดทั้งครูและนักเรียนชอบขอทดสอบแบบปรนัยและอัตนัยผสมกัน

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ อมรา มนัสวานิช ได้ทำการวิจัยเรื่อง " การ ศึกษาปัญหาการสอนสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาล ใน ภาคการศึกษา ๒ " โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและสถานะของครูและ

๒ อมรา มนัสวานิช, " การศึกษาปัญหาการสอนสังคมศึกษาในชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลในภาคการศึกษา ๒ " (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓) (อัครสำเนา).

นักเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อนำผลมาปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของครูและนักเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนต่อไป ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังประชากรในโรงเรียนรัฐบาล ๑๘ แห่ง ประชากร ๕๓๕ คน ผลของการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่มีปัญหาดังในค่านส่วนตัวและค่านอาชีพ คือ ค่านอาชีพได้แก่ปัญหาเศรษฐกิจและความปลอดภัย ส่วนค่านการสอนยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากครูขาดคุณวุฒิ และไม่ได้รับการฝึกหัดเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษามาโดยเฉพาะ นอกจากนี้ยังขาดแหล่งอุปกรณ์ หนังสือคนควา ขาดวิทยากรที่คอยให้ความช่วยเหลือ และหลักสูตรส่วนใหญ่ไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้ว่า กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันฝึกหัดครูและผู้บริหาร ควรให้ความช่วยเหลือแก่ครูในภาคการศึกษา ๒ ให้มากขึ้น ควรเพิ่มบทเรียนบางตอนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จัดตั้งศูนย์วัสดุอุปกรณ์สังคมศึกษาประจำภาคขึ้น ควรจัดอบรมครู จัดพิมพ์หนังสือและเอกสารการสอนสังคมศึกษาในภาคการศึกษา ๒ ขึ้น โดยเฉพาะ ส่วนตัวครูก็ควรปรับปรุงตัวเองในค่านความรู้และวิธีสอนเพื่อให้การสอนได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในปี พ.ศ.๒๕๑๔ สมศรี ช่างนก^๗ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ ในจังหวัดพระนคร และธนบุรี" ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของครูสอนวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาในโรงเรียนดังกล่าว โดยส่งแบบสอบถามไปยังหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาจำนวน ๓๕ คน และครูสอนวิชาสังคมศึกษาจำนวน ๑๔๔ คน ผลของการวิจัยปรากฏว่า สิ่งที่เป็นปัญหาทำให้การปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาอย่างไม่ได้ผลก็คือ ผู้บริหารยังไม่ได้วางโครงการเกี่ยวกับหน้าที่ ความรับผิดชอบของหัวหน้าสายวิชาไว้อย่างแน่นอน ทำให้หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ เพราะเกรงจะไปก้าวกายงานของผู้บริหาร และหัวหน้าสายวิชาสังคมเอง ก็ยังไม่เข้าใจกระจ่างแจ้งในหน้าที่ของตน เวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าสายวิชาก็น้อย เพราะมีชั่วโมงสอนมาก และครูก็ยังให้ความร่วมมือน้อย เพราะหัวหน้าสายวิชาไม่มีอำนาจบังคับบัญชา ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาควรจะศึกษาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนให้เข้าใจเสียก่อน และวางโครงการการปฏิบัติงานของตนไว้อย่างแน่นอน แล้วจึงดำเนินการตามนั้นเพื่อให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในปีเดียวกัน ปราณี หัตถ์ฉลาด^๘ ได้ศึกษาเรื่อง "โปรแกรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" เพื่อศึกษาโปรแกรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อเปรียบเทียบลักษณะการจัดโปรแกรมดังกล่าวระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดและ

^๗ สมศรี ช่างนก, "บทบาทของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในจังหวัดพระนครและธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔) (อค์สำเนา)

^๘ ปราณี หัตถ์ฉลาด, "โปรแกรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔).

การดำเนินการสอนตามโปรแกรม วิธีการสอน กิจกรรม การวัดผล ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุง ไปยังครูผู้สอนสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์รวม ๓๐ แห่ง ผลของการวิจัยพบว่าในการวางโปรแกรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ประกอบด้วย หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูสังคมศึกษารวมกัน แต่ในโรงเรียนราษฎร์ส่วนใหญ่ได้แก่ครูสังคมศึกษารวมกันวางโปรแกรมเท่านั้น และในการดำเนินงานเพื่อให้มีโปรแกรมการเรียนการสอนที่ทันสมัย โรงเรียนรัฐบาลได้จัดให้มีการนิเทศเกี่ยวกับวิธีการนำหลักสูตรมาใช้กับคณะครูก่อนเปิดภาคเรียน และเตรียมอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ความสะดวกสบายอื่น ๆ ตลอดจนสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าโรงเรียนราษฎร์ อย่างไรก็ตาม การจัดดำเนินการดังกล่าวยังมีน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

นอกจากนี้ยังมีการวิจัยเกี่ยวกับ การเตรียมครูสังคมศึกษาทั้งในด้านการศึกษาโปรแกรมวิชาสังคมและการศึกษาปัญหาคำนอื่นในระดับที่สูงกว่านี้อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งเน้นให้เห็นความสำคัญของการ เตรียมครูสังคมศึกษาที่ดี แต่ผู้วิจัยไม่ชอบนำมากล่าวในที่นี้ เพราะเป็นการวิจัยคนละระดับการศึกษา

ในต่างประเทศก็ได้มีผลงานทางการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งอาจนำมาศึกษาและพิจารณาเป็นแนวทางประกอบการวิจัยนี้ได้ ดังต่อไปนี้ คือ

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๒ Philip John Besonen ได้ทำการวิจัยเรื่อง

" An Analysis of Social Sciences Requirements in the Preparation of Social Studies Teachers with a Comparison of Randomly Selected and Social Studies Leader Teacher Training Instructions "

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาข้อกำหนดทางสังคมศาสตร์ในการเตรียมครูสังคมศึกษา โดยการเปรียบเทียบส่วนสำคัญต่าง ๆ ของโปรแกรมสังคมศึกษาที่ได้จัดทำไว้แล้ว จึงได้ทำการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง ในระหว่างปี

Philip John Besonen, " An Analysis of Social Science Requirements in the Preparation of Social Studies Teachers with a Comparison of Randomly Selected and Social Studies Leader Teacher Training Institution, " Dissertation Abstracts, Vol.33, No.6 (December, 1972), p. 2297.

ก.ศ. ๑๕๒๐ - ๑๕๓๑

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูสังคมศึกษาที่ได้เลือกเป็นตัวอย่างประชากรจำนวน ๒๐ คน และประชากรจากสถาบันที่เป็นผู้นำในการผลิตครูสังคมศึกษาจำนวน ๑๕ คน ผลจากการวิจัยปรากฏว่าโปรแกรมสังคมศึกษาส่วนใหญ่มีการจัดโปรแกรมโดยยี่สิบวิชา ประวัติศาสตร์ เป็นวิชาแกน แต่ก็มีสถาบันบางแห่งที่จัดเตรียมโปรแกรมสังคมศึกษาโดยจัดวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้เป็นแกน เช่น ภูมิศาสตร์ พลกรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสังคมวิทยา ตัวอย่างประชากรทั้ง ๒ กลุ่มมีโปรแกรมสังคมศึกษา ที่ยังมีขอบบพร่องมากที่สุดเนื่องจากขาดเนื้อหาวิชาเสริม บังคับให้เรียนเรื่องราวที่ไม่เกี่ยวกับโลกตะวันตก การพัฒนาชุมชน และเรื่องชาติพันธุ์ของมนุษย์ กับบังคับให้มีการเรียนวิชาเนื้อหาผสมผสานกันเฉพาะวิชาในหมวดสังคมศาสตร์เท่านั้น สถาบันที่เป็นผู้นำในการผลิตครูสังคมศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับขอบเขตของวิชาแกนต่าง ๆ ในสังคมศึกษาไว้มากมาย และให้ข้อคิดเห็นว่าวิชาประวัติศาสตร์ไม่ใช่องค์ประกอบเด่นสำหรับการจัดโปรแกรมสังคมศึกษา ที่ไม่ได้ยี่สิบวิชา ประวัติศาสตร์ เป็นวิชาแกน

ในปีเดียวกันนี้ Gordon Scott Bachus^{๑๐} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "An Analysis of the Academic Preparation, Teaching Assignments, and Professionalism of Selected Social Studies Teachers in Secondary Schools of Arkansas."

ในการวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์จะศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมทางด้านวิชาการของครูสังคมศึกษาและการกำหนดงานทางด้านการสอน ที่สนใจของครูสังคมศึกษาที่มีต่อเนื้อหาวิชาและหลักสูตร ตลอดจนความก้าวหน้าทางงานอาชีพของครูสังคม ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ ๔ ข้อ คือ

^{๑๐} Gordon Scott Bachus, "An Analysis of the Academic Preparation, Teaching Assignments, and Professionalism of Selected Social Studies Teachers in Secondary Schools of Arkansas." Dissertation Abstracts, Vol. 33. No.5 (November, 1972), p. 2๑86.

๑. ครูสังคมศึกษาไม่ได้รับการเตรียมให้ได้รับความรู้กว้างขวางพอในหมวดสังคมศึกษาในระดับอุดมศึกษา

๒. ครูสังคมศึกษาต้องสอนวิชาต่าง ๆ ที่ไม่ตรงกับวิชาการที่ตนได้เรียนมา

๓. ครูสังคมศึกษามีความรู้ดีกว่า สายวิชาของตนมีความสำคัญน้อยกว่าสายวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตรมัธยมศึกษา

๔. ความล้มเหลวในการเตรียมครูสังคมศึกษานั้น เนื่องมาจากโปรแกรมสังคมศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่จัดอยู่ในรัฐ Arkansas นั้น ยังไม่ถือเอาวิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูสังคมศึกษาจำนวน ๒๐ คน ในโรงเรียนมัธยมในรัฐ Arkansas เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ

๑. เป็นแบบสอบถามที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมทางวิชาการของครู การกำหนดงานในการสอน และความรู้สึกในงานอาชีพ

๒. ใช้แบบฟอร์มของ Osgood คือ Semantic Differential ใช้วัดทัศนคติของครูสังคมศึกษาที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลจากการวิจัยพบว่า

๑. ครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมในรัฐ Arkansas ไม่ได้รับการเตรียมตัวทางด้านวิชาการอย่างพอเพียงในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และจากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ครูสังคมศึกษาส่วนมากได้เรียนทางสายวิชาประวัติศาสตร์มากกว่าวิชาอื่นในหมวดสังคมศาสตร์

๒. ครูสังคมศึกษา ต้องสอนวิชาที่ไม่ตรงกับความรู้พื้นฐานที่ตนได้เรียนมา

๓. จำนวนชั่วโมงของครูที่ต้องสอนมีมาก ซึ่งมีผลต่อทัศนคติของครูที่มีต่อเนื้อหาวิชาในสายอื่น ๆ ในหลักสูตรโรงเรียนมัธยมศึกษา

๔. โปรแกรมสังคมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการของรัฐได้จัดตั้งไว้เป็นมาตรฐานในระดับประกาศนียบัตรของครูสังคมศึกษานั้น มีขอบกว้างที่จะต้องแก้ไขมาก

๕. ในโรงเรียนที่มีเด็กเรียนเก่งจำนวนน้อย ครูสังคมศึกษาต้องทำงานหนักประมาณ ๓/๔ เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับครูสังคมศึกษาในโรงเรียนที่มีเด็กเก่งเป็นจำนวนมากกว่า

๖. ครูสังคมศึกษาในรัฐ Arkansas ไม่สนใจที่จะเข้าเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพของครู ตลอดจนไม่สนใจที่จะอ่านนิตยสารที่เกี่ยวกับงานอาชีพของตน

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๓ นี้เอง Jodie Lee Burton^{๑๑} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Patterns of Subject Matter Preparation of High School Social Studies Teachers."

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีศึกษาเชิงประวัติศาสตร์โดยศึกษาข้อเสนอแนะในการเตรียมเนื้อหาวิชาของครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรวบรวมงานวิจัยและข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาควย วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการศึกษาเรื่องนี้มีดังนี้

๑. เพื่อเปรียบเทียบข้อเสนอแนะของครูสังคมศึกษาในเรื่องการเตรียมเนื้อหาวิชาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในระยะ ๑๙๓๐ - ๑๙๗๐

๒. เพื่อเสนอผลข้อเสนอแนะของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการของรัฐ(State Department of Education) สมาคมการอาชีพ จากครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ศึกษา นิเทศวิชาสังคมศึกษา และจากนักศึกษาทางสังคมศาสตร์ ในฐานะที่ประชากรเหล่านี้มีส่วนช่วยในการเตรียมความรู้ทางเนื้อหาวิชา (subject matter) ให้กับครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การจัดเตรียมความรู้ทางเนื้อหาวิชาให้แก่ครูสังคมศึกษาได้แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

^{๑๑} Jodie Lee Burton, "Patterns of Subject Matter Preparation of High School Social Studies Teachers," Dissertation Abstracts, Vol. 33, No. 7 (January, 1973), p. 3269.

๑. เนื้อหาวิชาอย่างกว้าง (Broad Coverage)
๒. เนื้อหาวิชาแกน (Core Coverage)
๓. เนื้อหาวิชาเฉพาะ (Specialized Coverage)

จากการศึกษาโปรแกรมของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยจำนวน ๒๗๒ แห่ง ปรากฏว่า วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทุกขนาดมีการจัดโปรแกรมแบ่งเป็น ๒ พวก คือ

๑. เนื้อหาวิชาเฉพาะ (Specialized Coverage) และ
๒. เนื้อหาวิชาเฉพาะและเนื้อหาวิชาแกน (Specialized Coverage and Core Coverage) การจัดประเภทที่สองนี้มีมากที่สุด

ในการสำรวจเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังบุคคล ๔ กลุ่ม ในรัฐ Georgia เพื่อสอบถามในเรื่องต่อไปนี้

๑. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
๒. ความรู้ทางเนื้อหาวิชาที่ได้รับการเตรียมมาในอดีต
๓. ข้อเสนอแนะสำหรับการเตรียมเนื้อหาวิชาของครูสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตัวอย่างประชากรทั้ง ๔ กลุ่ม คือ นักศึกษาทางสังคมศาสตร์ ครูสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และศึกษานิเทศก์สายสังคมศึกษา ผลปรากฏว่า ทั้ง ๔ กลุ่ม ชอบการเตรียมตัวทางด้านเนื้อหาวิชาแบบแกน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย